

عام حال رساله سی ایکنچی صنف شاگردلر ایچرن اوتوز بر
سؤال وجوابی مشتمل منجیه نامنده اولان بر رساله در .

امام محمد صادق العثماني حضرتك اثریدر .

Дозволено цензурѣю. С.-Петербургъ, 23 февраля 1905 г.

БАЗАНЬ.

Типо-литографія Императорскаго Университета.
1905.

علم حال رساله سی ایکنچی صنف شا کردلر ایچون اوتوز بر سوال
و جوابی مشتمل منجیه نامنده اولان بر رساله در .

امام محمد صادق العثماني حضرتك اثر یدر .

بو کتاب قزان اونیویرسیتیتی ننگ طبع خانه سنده باصمه اولنمشهر
قزان اویبازی توبان قورصا اولی حاجی شمس الدین بن حسین
ورثه لریننگ خراجاتی ایلان ل ۱۹۰۵ نجی یلده

дозволено цензурою С.-Петербургъ, 23 февраля
1905 г.

КАЗАНЬ.

Типо-литографія Императорскаго Университета.
1905.

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم

برنجی درس

اول بنده لرکه ایمان فرض ایمنی توری بری ایمان اجمالی یعنی
جیوب ایتوله تورغان قسقه ایمان ایکنچی ایمان تفصیلی یعنی آیروب ایتوله
تورغان اوزون ایمان

ایمان اجمالی بودر اقرار باللسان وتصدیق بالقلب بما جاء به من عند الله
محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم معنی سی بودر دل برله اقرار قلب
کونکل برله اینانمقدر محمد صلی الله علیه وسلم نیک الله تعالی جانبندن کلتورکان
هکم لری بارچه سی حق دیب ایمدی بر کسه ایمان اجمالی برلن ایمان
کلتروب ایمان تفصیلی نی بلمسه کرچه اول کسه ایمان اجمالی برلن ایمان
کلتردکی اوچون کفر ظلماتندن قورتلساده ایمان تفصیلی برله ایمان کلترمادکی
اوچون کناهی بولاچق در زیر ایمان تفصیلی ایله ایمان کلتورمکنی هر کسه که
واجب در دیمش لر

ایمان تفصیلی بودر ان تؤمن بالله وملائکته وکتابه ورسوله والیوم الآخر والقدر
خیره وشره من الله تعالی والبعث بعد الموت معنی سی بودر ازون ایمان
دید کمز اینانمقدر الله تعالی حضرتینه دخی الله تعالی نیک فرشته لرینه دخی
الله تعالی نیک پیغمبر لرینه دخی الله تعالی نیک کتاب لرینه دخی قیامة کونینه
دخی تقدیرکه اول الله تعالی نیک تقدیر قیلغان نرسه لرینک بخشنی سینه

ويمانينه الله تعالى دن ديب دخى اولكاندين صونك دريلوب قوبارلماقغه اينانمق
 امتحان اول بنده لركه نى نرسه فرض ؟ ايمان نچه تورلى ؟ ايمان اجمالى
 نه ديمك ؟ ايمان تفصيلى نه ديمك ؟ ايمان اجمالى كلمه سى نه ؟ معنى سى
 نچك ؟ ايمان تفصيلى كلمه لرى نه ؟ معنى لرى نچك ؟

❁ ايكنچى درس الله تعالى كه ايمان كترو ❁

الله تعالى حضرت باردر بار بولمقى اوزندندر هم بردر شريكى واوخشاشى يوقدر
 هيچ بر جهته هيج بر اورنده دكلدر بارلغى نك اولى و آخرى يوقدر كمچيلك
 صفات لردن پاك بولوب كوركام صفاتلر ايله صفاتلنغان بر ذات در ديب اينانمق

❁ فرشته لركه ايمان كترو ❁

الله تعالى نك فرشته لرى الله تعالى نك حرمتلو قوللر بدر هر وقت الله تعالى نك
 امرى ايله مشغول لردر كناه قيلودن آشاو اچودن اير قز بولودن يراق
 بولغان ونوردن يراتولغان جسم لردر ديب اينانمق

امتحان الله تعالى كه ايمان كيترو نچك ؟ فرشته لركه ايمان كيترو نچك ؟

❁ اوچونچى درس كتابلرغه ايمان كيترو ❁

الله تعالى نك پيغمبرلرينه ايندركان كتاب لرى يوزده دورت كتاب در
 دورتسى زور كتاب لار توريه انجيل زبور فرقان يوزسى كچكنه كتاب لار
 صحف ديرلر اون صحف آدم عليه السلام كه ايللى صحف شيث عليه السلام كه
 اونوز صحف ادريس عليه السلام كه اون صحف ابراهيم عليه السلام كه
 توريه موسى عليه السلام كه انجيل عيسى عليه السلام كه زبور داود عليه السلام كه
 فرقان بزم پيغمبرمز محمد صلى الله عليه وسلم كه اينمش لردر اوشبو ايتولكان
 كتاب لرنك هر برى حق وراست در ديب اينانمق لكن اولكى كتاب لار
 قرآن شريف ايله منسوخ اولوب قرآن ايله عمل قيلمق واجب در ديب اينانمق

امتحان كتاب لرغه ايمان كترو نچك؟

✽ دورتيچي درس پيغمبرلر كه ايمان كيترو ✽

الله تعالى نيك پيغمبرلرينك اولي آدم عليه السلام و آخري بزم پيغمبرمز محمد صلي الله عليه وسلم در بو ايكي اراده نه قدر پيغمبرلر بار ايسه هر بري حق و راست در ديب اينانمق

✽ قيامت كونينه ايمان كترو ✽

بو دنيا بتوب ميزان ترازو قورلاچق سوال حساب بولاچق آخرة كوني بولاچق در بولونده اصلا شك شبهه يوقدر ديب اينانمق

✽ تقدير كه ايمان كترو ✽

الله تعالى نيك بار قيلغان نرسه لري ني روشلي بولاچق كشي ني وقت طواچاق ني وقت اولاچاك بايمو بولاچاق يارليمو بولاچاق بخشى مو بولاچاق يمانمو بولاچاق هر برسى الله تعالى نيك ازنده بلوب چيكلوي و حكيم قيلوي بو ينچه در ديب اينانمق

✽ بعث كه ايمان كترو ✽

چروب طيراق بولوب يوقغه چقغان اعضالريني الله تعالى حضرتي اولكي كبي يراتوب درلتوب قيردن قوبارمقى حق ديب اينانمق

امتحان پيغمبرلر كه ايمان كترو نچك؟ قيامت كونينه ايمان كترو نچك؟
تقدير كه ايمان كترو نچك؟ بعث كه ايمان كترو نچك؟

✽ بشنچي درس ✽

الله تعالى نيك صفات ثبوتيه سي يعنى معنى سنك بوقلق بولمغان صفة لري سكر
حيوة علم قدرة بصر سمع اراده كلام تكوين معنى لري حيوة دريكلك

صفتی علم بلمک صفتی قدرة کوچ يتمک صفتی بصر کورمک صفتی
سمع ايشتمک صفتی ارادة ديلمک صفتی کلام سويلشمک صفتی تکوين
بار قيليق صفتی

امتحان صفات ثبوتيه نک معنى سی نه ؟ الله تعالى نک صفات ثبوتيه سی نيچه ؟
آلار نرسه لر ؟ معنى لری نچک ؟

❁ آلتاچی درس ❁

الله تعالى حضرتی اوشبو سکز صفات سيبلى سکز اسم برله مسمی در يعنى
الله تعالى حضرتی حی در عالم در قادر در بصير در سمیع در مُريد در متکلم در
مکون در معنى لری بودر حيوة صفتی ايله حی در يعنى الله تعالى حضرتی
در يکدر در يکلى بزم کبی ايت قان تن جان ايله آشامق اچمک ايله دکدر
بلکه اوزينه لایق صفة ايله در دخی علم صفتی ايله عالم در يعنى الله تعالى
حضرتی بلک کوچيدر بلمک لکی بزم کبی اوکرنمک و اوکرتمک و اويلمق ايله
دکدر بلکه اوزينه لایق صفة ايله در دخی قدرة صفتی ايله قادر در يعنى
الله تعالى حضرتی کوچی يتکوچی در کوچی يتمک لکی بزم کبی غير دن ياردم
استمک ايله دکدر بلکه اوزينه لایق صفة ايله در دخی بصر صفتی ايله
بصير در يعنى الله تعالى حضرتی کور کوچيدر کورمک لکی بزم کبی کوز ايله
دکدر بلکه اوزينه لایق صفة ايله در دخی سمع صفتی ايله سمیع در يعنى
الله تعالى حضرتی ايشتمک کوچيدر ايشتمک لکی بزم کبی قولاق ايله دکدر
بلکه اوزينه لایق صفة ايله در دخی ارادة صفتی ايله مرید در يعنى الله تعالى
حضرتی ديلا کوچيدر ديلا مکلکی بزم کبی ناقص يعنى کيم دکدر بلکه الله تعالى
حضرتی نی نرسه نی دلاسه اول نرسه قطعا بار بولور اکرده دلاماسه اول نرسه
اصلا بار بولماس دخی کلام صفتی ايله متکلم در يعنى الله تعالى حضرتی
سويلاشکوچی در سويلاشمکی بزم کبی آغز آواز ايله دکدر بلکه اوزينه

لايق صفة ايله در دخى تكوين صفتى ايله مكون در يعنى الله تعالى حضرتى
 بارچه نرسه لرنى بار قيلغوچى در اوزينك ديلاوى بوينچه
 امتحان الله تعالى حضرتى اوشبو سكر صفة سببلى نچه اسم برله مسمى؟ آلا
 نرسه لر؟ معنى لرى نچك؟

❁ يدنچى درس ❁

الله تعالى نك صفة سلبيه سى يعنى معنى سنده يوقلق بولغان صفات لرى بش
 قدم بقاء وحدانية مخالفة للحوادث قيام بنفسه معنى لرى بودر قدم نك
 معناسى الله تعالى نك اولى بولماز سزلق بقاء نك معناسى الله تعالى نك آخرى
 بولماز سزلق وحدانية نك معناسى الله تعالى نك ذاتنده وصفاتنده وفعالنده
 شريكى واوخشاشى بولماز سزلق مخالفة للحوادث نك معناسى الله تعالى مخلوقاتنك
 هيچ برينه اخشاماز سزلق هم مخلوقاتنك هيچ برى الله تعالى كه اوخشاماز سزلق
 قيام بنفسه نك معناسى الله تعالى حضرتى تور اچاق اورنغه محتاج بولماز سزلق
 ودخى هيچ بر كمسه نك طو قدر ماقينه محتاج بولماز سزلق

امتحان الله تعالى نك صفات سلبيه سى نچه؟ آلا نرسه لر؟ معنى لرى نچك؟

❁ سكر نچى درس ❁

اوشبو بش صفة سلبيه سببلى الله تعالى كه بش اسم اطلاق قيلنور يعنى
 الله تعالى حضرتى قديمدر باقى در واحددر مخالف للحوات در قائم بنفسه در
 الله تعالى قدم صفتى ايله قديمدر يعنى الله تعالى نك اولى يوقدر دخى بقاء
 صفتى ايله باقى در يعنى الله تعالى نك آخرى يوقدر دخى وحدانية صفتى ايله
 واحد يعنى الله تعالى نك ذاتنده وصفاتنده وفعالنده شريكى واوخشاشى
 يوقدر دخى مخالفة للحوادث صفتى ايله مخالف للحوات در يعنى الله تعالى
 مخلوقاتنك هيچ برينه اخشاماز دخى مخلوقاتنك هيچ برى الله تعالى كه اوخشاماز

دخی قیام بنفسه صفتی ایله قائم بنفسه در یعنی الله تعالی تور اچاق اورنغه
 محتاج دکدر هم هیچ بر کسه نك طوغدر ماقینه محتاج دکدر
 امتحان اوشبو بش صفاة سلبیه سبیلی الله تعالی که نیچه اسم اطلاق قیلنه؟
 آلا نرسه لر؟ معنی لری نچک؟

✽ طغوزنچی درس ✽

قرآنده بیان قیلنغان یکرمن سکز پیغمبرنك اسمن بلو واجب اول آدم
 ایکنچی ادریس اوچنچی نوح دورتنچی هود بشنچی صالح آلتنچی ابراهیم
 یدنچی لوط سکزنچی اسماعیل طغوزنچی اسحاق اوتنچی یعقوب اون برنچی
 یوسف اون ایکنچی ایوب اون اوچنچی شعیب اون دورتنچی موس
 اون بشنچی هارون اون آلتنچی داود اون یدنچی سلیمان اون سکزنچی
 الیاس اون طغوزنچی الیسع یکرمنچی ذوالکفل یکرمنی برنچی یونس
 یکرمنی ایکنچی ذوالقرنین یکرمنی اوچنچی لقمان یکرمنی دورتنچی عزیز
 یکرمنی بشنچی زکریا یکرمنی آلتنچی یحیی یکرمنی یدنچی عیسی یکرمنی
 سکزنچی محمد صلی الله علیه وسلم در لکن عزیز و ذوالقرنین و لقمانده
 اختلاف واقع اولمش در بعضی لر پیغمبردر دیدیلر بعضی لر اولیاءدر دیدیلر
 امتحان = قایسی پیغمبرنك اسمن بلو واجب؟ آلا کم لار؟

✽ اوتنچی درس ✽

پیغمبرلر هقنده بلو واجب بولغان صفات لار بش اول هر قایسی پیغمبرلر
 توغری سوزلی بولمق ایکنچی امانه که خیانه قیلماز سزاق اوچونچی الله تعالی
 حضرتی نی نرسه لر برلن امر قیلسه شول حکم لر نك هر قایوسن کاملامت لرینه
 ایرشدرمك دورتنچی هر قایسی پیغمبرلر کناه قیلماز سزاق

امتحان = پیغمبرلار حقننده بلو واجب بولغان صفتلر نیچه؟ آلا نرسه

✽ اون برنجی درس ✽

پیغمبرلرنک آخری محمد صلی الله علیه وسلم در آندن صونک اصلا کلاچک
پیغمبر یوقدر آناسی عبد الله آنک آناسی عبد المطلب آنک آناسی هاشم
آنک آناسی عبد مناف پیغمبرمزنک آناسی آمنه وهب قزی پیغمبرمز علیه
السلام مکة مکرمه ده طوغان عام الفیل دیکن یلده ربیع الاول آبی نک اون
ایکنچی کوننده راست طانک طوغاچ دوشنبه کون طوغان قراق یاشنده پیغمبرلک
کلاکان یکرمی اوج یل پیغمبر بولوب تورغان آلتمش اوج یاشده مدینه
منوره ده وفات بولغان

امتحان پیغمبرلرنک آخری کم؟ پیغمبرمزنک آناسی کم؟ اسمی نچک؟
بابالرنک اسمی نیچک؟ قاید طوغان؟ قایسی یلده قایسی آید طوغان =
نیچه یاشنده پیغمبرلک کیلکان؟ نیچه یل پیغمبر بولوب تورغان؟ نیچه یاشنده
وفات بولغان؟ قاید وفات بولغان

✽ اون ایکنچی درس ✽

پیغمبرمز محمد علیه السلام بارچه پیغمبرلرنک آرتبغراغیدر آرتقلغینه ایکی
ترلی دلیل قائم اولمش در بری دلیل نقلی ایکنچی دلیل عقلی دلیل نقلی
(کنتم خیر امة اخرجت للناس) آیه شریفه سی در یعنی سز محمد صلی الله
علیه وسلم نک امتی امة لرنک آرتقراض بولدنکز دیمکدر البته امة نک آرتقلغی
پیغمبرینک آرتقلغی ایلان اولماسی در کار اولدیغندن محمد صلی الله علیه
وسلم نک باشقه پیغمبرلردن آرتقلغی لازم بولوب کیله در دلیل عقلی ایسه
برسی بودر پیغمبرمز علیه السلام ده باشقه پیغمبرلرده طابوایغان کورکام
خلاق لرنک جمیعسی جیولمش در زبیرا که باشقه پیغمبرلرده اخلاق حمیده متفرق

بولغان یعنی هر بر پیغمبرده بر کورکام خلق غالب بولغان مثلا نوح علیه السلام قومی نك اذاسن تحمل قیله تورغان بولغان ابراهیم علیه السلام یومارط بولغان ایوب علیه السلام بلا که صبر قیله تورغان بولغان زکریا علیه السلام یحیی علیه السلام عیسی علیه السلام لر زاهد بولغان لر یعنی دنیاغه محبت قویمغانلر دنیادن اعراض قیلغانلر بزنگ پیغمبرمز محمد صلی الله علیه وسلم اوشبو مذکور کورکام خلق لرننگ بارچه سن کامل وجه اوزره جامع بولغان نوح علیه السلام کبی کافراننگ اذاسن تحمل قیلغان ابو جهل ابو لهب کبی معاند کافران نه قدر اذا وجفا قیلسه لرده اصلا آنلرغه رنجمای یومشاقلق ایله دعوة یولنده بولغان ابراهیم علیه السلام کبی یومارط بولغان زیرا پیغمبرمز علیه السلام قولینه توشکان برمالنی کشی که بیروب صدقه قیلوب تورغان داود علیه السلام کبی شکر صاحبی بولغان زیرا پیغمبرمز علیه السلام هر نعمه ییدکی وقت یک کوب شکرانه لر قیله تورغان بولغان ایوب علیه السلام کبی صبر صاحبی بولغان نه قدر آخرلق لر مشقه لر ایرشسه ده هر برینه صبر ایتوب ثبابة یولنده بولغان اللهم اهد قومی دیوب آنلرغه هدایة برله دعا قیلغان آخرنده مرادینه ایرشکان عیسی علیه السلام کبی زاهد بولغان زیرا پیغمبرمز محمد علیه السلام اصلا دنیاغه محبة قویمغان دنیادن اعراض قیلغان نفسن آچ قوتوب خداغه کوب تضرع قیلغان حتی عبادتنی کوب قیلودن مبارک آیاقلری قباروب چقغان مکر (طه مآ انزلنا عليك القرآن لتشقی) آیه ریفه لری نازل اولدقن سنکره عبادتنی جیکرک قیله تورغان بولغان امتحان پیغمبرلرننگ آرتقراضی کم؟ پیغمبرمز محمد علیه السلام باشقه پیغمبرلردن نی سبیلی آرتق بولغان؟

﴿ اون اوچونچی درس ﴾

پیغمبرمز محمد صلی الله علیه وسلم دنیاده پای بولمغان دنیاده پای بولونی

ديلامكانلكى سببى الله تعالى حضرتى وحى ايندروب مکه مکرمه تیکراسنەكى
 طاغلرنگ آلتون بولوون سواسكى ديدكده پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم
 بر ساعت توقف قىلب آندن صونك الدنيا دار من لا دار له و مال من لا مال له
 و بجمعه من لا عقل له ديو بيورمشدر يعنى بو دنيا آخرتده يورطى بولمغان
 كشى نك يورطى در دخى آخرتده مالى بولمغان كشى نك ماليدر اول دنيانى
 چيار عقلى بولمغان كشى ديوب سوميم ديمشدر نتسكم عيسى عليه السلام ده
 بايلقنى ديلماي زاهدلكنى فقيرلكنى اختيار قىلامش ايدى هم انجيل متى نك
 آلتچى بابنك اوتزنجى آيتنده هم الله غه وهده مالغه قوللق ايدە مزسكز ديو
 يازلامش ايدى

امتحان پيغمبرمز عليه السلام دنيا ده باي بولغانمى؟ باي بولماوى نك سببى نه؟

﴿ اون دورتچى درس ﴾

پيغمبرمز عليه السلام بيك كوركام بولغان بر كره كوركمان كشى ايكنچى كره
 كوروركه عاشق و مشتاق بولوب تورغان يهودى علمالرنين عبد الله ابن
 السلام اسملو بر زور عالم پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم نك مجرد يوزون
 كورو بران ايمان كيتروب ليس هذا الوجه وجه الكتاب ديو بيورغان
 يعنى بويوزيلا نچيلر يوزى دكلر ديو شهادة بيركان دخى پيغمبرمز عليه
 السلام نك مبارك بدنندن چقغان تيرلرى پك خوش ايسلى بولغان يفار ايسى
 كيلوب تورغان حتى نچه كوندىن صونك اوتورغان اورنندن خوش ايس حس
 قيلوب بو اورنده پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم اوتورغان ايسكان ديو حكم
 ايتكانلر دخى پيغمبرمز عليه السلام نك ايكى جيلكاسى آراسنده بر مهر بولغان
 خاتم النبوة اسملو اوزرينه لا اله الا الله محمد رسول الله ديو يازلغان سلمان
 الفارسى حضرة لرى نكده مسلمان بولوينه سبب شول بولغان شول مبارك
 مهر شريفنى كوروب ايمان كيتوركمان هم اصحاب رضى الله عنهم اردن كوب
 كشى شول مبارك مهر شريفنى كوروب مشرف بولغانلار

امتحان پیغمبرم صلی الله علیه وسلم نی روشده بولغان؟

❁ اون بشنچی درس ❁

پیغمبرم صلی الله علیه وسلم نك پیغمبرلکینه دلیل شول پیغمبرم صلی الله علیه وسلم نك پیغمبرلک دعواسین قیلوب یدنده معجزه‌لر کورکازویدرنتکیم باشقه پیغمبرلرنکده پیغمبرلکینه دلیل شول ایدی آننک ایچون پیغمبرم صلی الله علیه وسلم پک کوب عجایب معجزه‌لر کورکازکان بعض کتابلرمنک ایتوبینه قاراغانده دورت بیک ایللی معجزه‌سی بولغان اول معجزه‌لردن بری شف قمر یعنی آی یارلو معجزه‌سی در قصه‌سی بودر قریش کافرلری پیغمبرم صلی الله علیه وسلم دن پیغمبرلکیکه بر معجزه کورکاز دیب آی نك ایکی که یارلون صوراعانلر پیغمبرم صلی الله علیه وسلم ایکی رکعت نماز اوقب دعاء قیلغان شول ساعت آی ایکی که یارلوب حرا طاوی آی نك اورطاسنده کورنکان شونده بولغان کافرلرنک بعضلری ایمان کیتروپ مسلمان بولغانلر

امتحان پیغمبرم صلی الله علیه وسلم نك پیغمبرلکینه دلیل نه؟ اول معجزه‌لرنک برنجی سی نه؟

❁ اون آلتنچی درس ❁

ایکنچی حنین صواشنده کورکازکان معجزه‌سی قصه‌سی بودر حنین صواشنده کافرلر بیک کوب جیولشوب بار قوتلری بیرله توشرب بیک ماقتانشوب صواشقه چقانلر پیغمبرم صلی الله علیه وسلم بر ادرچ طپراف آلوب کافرلرنک یوزینه آتقان کافرلر بارچه‌سی جییکلوب هلاک بولوب اصحاب رضی الله عنهملر بارچه‌سی شادلانوب سلامت قایتقانلار

امتحان پیغمبرم صلی الله علیه وسلم نك ایکنچی معجزه‌سی نه؟

❁ اون بدنچی درس ❁

اوچونچی شاة مسمومه معجزه‌سی یعنی آغولی قوی ایتنی نك دلکه کلوب خبر

بیرمک معجزه سی قصه سی بودر حارث قزی زینب دیکان بر یهودیه خاتون
 خیبر شهرنده کی یهودی لرنک اتفاقاری برله ساعتنده اولدره تورغان آغوا ایله
 قوی ایتین آغولاب قوورمه پاصاب اوترو قصدی ایله پیغمبرمز صلی الله
 علیه وسلمنی اصحاب رضی الله عنهم لر بران برکه قوورمه آشارغه دعوة قیلغان
 پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم اصحاب رضی الله عنهم لر بران برکه کلوب
 پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم بر قابقاچ بیاصی قوورلغان قوی ایتی دلکه کلوب
 خبر بیرکان من آغولی من منی آشاماغز دیکان اول زمان پیغمبرمز صلی الله
 علیه وسلم اصحاب رضی الله عنهم لرکه ایتکان بو ایت آغولانغان بو ایتنی
 آشاماغز دیکان سنکره حارث قزی زینب اوزی مسلمان بولغان بو محمد
 صلی الله علیه وسلم که آغو ضرر ایتندی شبهه سز حق پیغمبر ایکان دیکان
 امتحان پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم نك اوچونچی معجزه سی نه ؟

❁ اون سکزنجی درس ❁

کلمه توحید بودر لا اله الا الله محمد رسول الله کلمه سیدر معنی سی بودر یوقدر
 حلق اوزرینه قوللق قیلنمش ذات مکر الله تعالی حضرتنی کنه در محمد صلی الله
 علیه وسلم الله تعالی نك حق یولنی کورکازرکه یبارکان ایلیچی و پیغمبر سیدر
 کلمه شهادة بودر اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
 کلمه سیدر معنی سی بودر کواهلک بیرامن من تحقیق یوقدر حلق اوزرینه
 قوللق قیلنمش ذات مکر الله تعالی حضرتنی کنه در دخی کواهلک بیرامن
 من تحقیق محمد علیه السلام اول الله تعالی نك قولی در دخی اول الله تعالی نك
 حق یوانی کورکازرکه یبارکان ایلیچی و پیغمبر سیدر

امتحان کلمه توحید نی نرسه ؟ معنی سی نچک ؟ کلمه شهادة نی نرسه ؟
 معنی سی نچک ؟

❁ اون طقوزنجی درس ❁

استغفار کلمه لرینک سیدی یعنی الؤغسی بودر استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القيوم واتوب الیه معنی سی بودر کناه لرمنک یارلقانون استایمن من خدای تعالی حضرتندین شونداین الله اول یوقدر حلق اوزرینه قوللق قیلنمش ذات مکر اول الله تعالی حضرتی کنه ترک بولغوچی اول الله تعالی حضرتی دائم بولغوچی اول الله تعالی حضرتی دخی قاینامن من اول الله تعالی حضرتینه رد کفر کلمه سی بودر اللهم انی اعوذ بک من ان اشرك بک شیئا وانا اعلم واستغفرک لما لا اعلم انک انت علام الغیوب معنی سی بودر یا الله تحقیق من صغنامن سکا شرکت قاتمق لقمین سکا بر نرسه نی بلکنم حالده دخی یارلقایو استایمن من سندی بلمی قیلغان کفر لکم اوچون تحقیق سن غائب شی لر نی پک بلکوچی سن اوشبور رد کفر کلمه سنی ایرته وکیچ اوقمق کفر دن صاقلانوغه سبب اولور دیمشدر

امتحان = استغفار کلمه لرینک سیدی نه؟ معنی سی نه؟ رد کفر کلمه سی نه؟ معنی سی نه؟ فایده سی نه؟

❁ یکرمنچی درس ❁

بناءً اسلام بش اول اشهد ان لا اله الا الله واشد ان محمد عبده ورسوله دیب ایتمک ایکنچی بش وقت نماز اوقمق اوچونچی رمضان آینده روزه توتمق دورتنچی بای بولغان کشی یلنده بر مرتبه زکوة بیرمک بشنچی کوچی یتکان کشی عمرنده بر مرتبه حج قیلماق

اعتقاده مذهب اهل السنة والجماعة در یعنی اعتقاد پیغمبر من صلی الله علیه وسلم نیک هم اصحاب رضی الله عنهم لرینک یولنده بولغان کشی لرینک اعتقادنچه در عملده مذهب امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله علیه یعنی عمل قیلماق لغم امام اعظم حضرتاری عمل قیلدقچه آننک مذهبنچه در؟

عملده مذهبىك مشهورلرى دورتدر امام اعظم امام مالك امام شافعى اما احمد
بن حنبل رضى الله عنهم اجمعين؟

علمده مذهبىم قرآن شريفى در؟

امتحان بناء اسلام نىچه؟ اعتقادده مذهبىك كم؟ عملده مذهبىك كم؟
عملده مذهبىك مشهورلرى نىچه؟ علمده مذهبىك كم؟

❁ يكرمى برنجى درس ❁

مكلف ديب مسلمان بولوب عاقل بالغ بولغان كشى كه ايتهلر كرك اير
كرك خاتون بولسن

مكلف نك فعلى سكر فرض واجب سنة مستحب مباح حرام مكروه مفسد
فرض شبهه سز دليل برله ثابت بولغان فعل بش وقت نماز اوقو روزه
توتو زكوة بيرو حج قىلو كى

فرض نك حكمى شول قىلغان كشى كه ثواب قىلغان كشى كا عذاب انكار
قىلغان كشى كفر

امتحان = مكلف ديب كىمه درار؟ مكلف نك فعلى نىچه؟ آلا نرسه لر؟
فرض نى نرسه؟ نى شكلى؟ فرض نك حكمى نه

❁ يكرمى ايكنجى درس ❁

واجب شبهه لى دليل ايسله ثابت بولغان فعل صلوة وتر صدقه فطر
صلوة عيد شكلى

واجب نك حكمى شول قىلغان كشى كه ثواب قىلغان كشى كا عذاب انكار
قىلغان كشى كه كفر نك يوقلفى

سنة پيغمبرمى صلى الله عليه وسلم دايمچىلىق قىلغان فعل بر مرتبه ياكى

ایکی مرتبه قویو برلن اذان او قو قامت او قو نمازنی جماعه بولوب او قو کبی
 سنه نك حکمی شول قیلغان کشی که ثواب قیلماغان کشی که ادنای عقاب
 یعنی آز عذاب

امتحان = واجب نی نرسه؟ نی شکلی؟ واجب نك حکمی نه؟ سنه نی نرسه؟
 نی شکلی؟ سنه نك حکمی نه؟

❁ یکرمی اوچونچی درس ❁

مستحب شول پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم بعض وقت قیلغان فعل
 نفل نماز او قو نفل صدقه بیرو شکلی
 مستحب نك حکمی شول قیلغان کشی که ثواب بولماق قیلماغان کشی که
 عذاب بولماز سزاق

مباح قیلوده قیلماوده جائز بولغان فعل او اولو کبی طویغانچی آشاو
 اچو کبی یخش کیوملر کیو کبی یخش آملر جیکو کبی بونلر هر قایوس
 مباح در تکبرلك قصدیله بولماسه
 مباح نك حکمی شول قیلغان کشی که ثواب نك یوقلغی قویغان کشی که
 عذاب نك یوقلغی

امتحان = مستحب نی نرسه؟ نی شکلی؟ مستحب نك حکمی نه؟ مباح
 نی نرسه؟ نی شکلی؟ مباح نك حکمی نه؟

❁ یکرمی دورتچی درس ❁

حرام آنی قیلماز سزاق شبهه سز دلیل برله ثابت بولور کشی اولترو کبی
 یتیم مالن آشاو کبی زنا قیلو غمرا اچو کبی بونلر هر قایوسی قطعاً حرام در
 حرام نك حکمی شول نفیسن طیوب اشلامکان کشی که ثواب اشلاکان کشی که
 عذاب حلال که صایغان کشی که کفر

مكروه آنى قىلماز سزاق شېھەلى دىلېل بىرلە ثابت بولور بىر تىقوچى ھىوان لارنىڭ
سۇرى كىبى واجبىنى قويۇ سىنە مۇككەنىنى قويۇ كىبى

مكروه نىڭ ھكىمى شول قىلغان كىشى كە عذاب نىفسىن طىبۇب قويغان كىشى كە
ثواب ھىلا كە صايغان كىشى كە كىفرنىڭ يوقلىغى

مفسد ھىل نى بوزا تورغان ھىل نماز اچىندە آشامق اچىمىك كولىمىك كىبى
بونلار ھىر بىرسى نمازنى مفسد بولە تورغان نىرسەلردىر

مفسد نىڭ ھكىمى شول قىلغان ھىل بوزلۇب اعادەسى لازم بولو

امتحان = ھىرام نى نىرسە؟ نى شىكلى؟ ھىرام نىڭ ھكىمى نە؟ مكروه نى نىرسە؟
نى شىكلى؟ مكروه نىڭ ھكىمى نە؟ مفسد نى نىرسە؟ نى شىكلى؟ مفسد نىڭ ھكىمى نە؟

❁ بىكرىمى بىشىنچى درس ❁

مؤمن اولان آدمنىڭ ذمە سىندە قىرغىق فرض بار اول فرض لارنىڭ دورتىسى استىجاده
دورتنىسى طھارتىدە اوچوسى غىسلە دورتنىسى تىمىدە اون ايككىسى نمازىدە

اون ايككى نىڭ آلتىسى شرط آلتىسى رىكن در شرط دىب نمازنىڭ طىشىداغى
فرض غە ايتەلر رىكن دىب نمازنىڭ اچىنداكى فرضغە ايتەلر اوچوسى زىكوتىدە

اوچوسى روزەدە دورتنىسى طعمامدە اوچوسى ھىج دە

امتحان = مؤمن اولان آدمنىڭ ذمە سىندە نىچە فرض بار؟ اول فرض لار
قايسى اورنلاردا؟

❁ بىكرىمى آلتىنچى درس ❁

استىجاده بولغان دورت فرض بونلار اول جنب كىشى نىڭ استىجاسى ايككىنچى
ھىض دن پىاك بولغان خانون نىڭ استىجاسى اوچونچى نىفاسدن پىاك بولغان

خانون نىڭ استىجاسى دورتنىسى مۇرچىدىن نىجاسەدر ھىم شىرى قىدرىدىن زىيادە
يەنى قاطى نىجسەدە مىثالدىن زىيادە صىبوق نىجسەدە اوچ چىقورنىدىن زىيادە تىجاوز

قیلغان كىسه نىك استنجاسى طهارتده بولغان دورت فرض بونلردر اول يوز يومف
 ايكنچى ايكى قولن يومف ترسا كلرى برله اوچونچى باشنىك دورت الوشندن
 بر الوشینه مسح قىلمق دورتنچى ايكى آياغن يومف طوبق لارى برله بركه
 امتحان = استنجاده بولغان دورت فرض نرسه لر؟ طهارتده بولغان دورت
 فرض نرسه لر؟

﴿ يكرى يدينى درس ﴾

غسلده بولغان اوج فرض بونلردر اول آغزينه صو آلمق ايكنچى بورنينه
 صو آلمق اوچونچى بارچه تننى يومف
 تيممده بولغان دورت فرض بونلردر اول نيه ايكنچى نازه طپراق اوچونچى
 بر صومق يوزينه مسح ايلار اچون دورتنچى دخى بر صومق ايكى قولينه
 ترسا كلرى برله مسح ايلر اچون
 امتحان = غسلده بولغان اوج فرض نرسه لر؟ تيممده بولغان دورت
 فرض نرسه لر؟

﴿ يكرى سكرنى درس ﴾

نمازده شرط بولغان آلتى فرض بونلردر اول نماز او قوچى كشى تينن كيومن
 اورنين نجاستدن پا كلمك ايكنچى عورة اورتمك اوچونچى وقت بلمك دورتنچى
 طهارة آلمق بشنچى نيه آلتنچى قبله غه قارشو طورمق
 ركن بولغان آلتى فرض بونلردر اول تكبير تحريره ايكنچى قيام اوچونچى
 قراة دورتنچى ركوع بشنچى سجود آلتنچى قعدة آخر قدر التشهد
 امتحان = نمازده شرط بولغان آلتى فرض نرسه لر؟ ركن بولغان آلتى
 فرض نرسه لر؟

❁ یکرمی طقوزنجی درس ❁

زکوتده بولغان اوج فرض بونلردر اول مالی نك شرع تعیین قیلغان مقداری
 بیرمك یعنی قردا اوتلی تورغان حیوانغه باشقه آلتون کوشده صاتو مالنده
 مالی نك قرق الوشنین بر الوشنی بیرمك مثلا بر آدم نك حاجه اصلیه سنن
 آرتوق یوز قرق مثقال کمش بولسه اول کیمسه که اوج مثقال یاریم زکوة
 بیرمك لازم بوله آندن کیم بولسه زکوة واجب بولم اکرده یکرمی مثقال
 آلتونی بولسه یارطی مثقال آلتون زکوة بیرمك واجب بوله آندن کیم بولسه
 زکوة واجب بولم اکرده صاتو مالی بولسه اول وقت قرق تنکه که بر تنکه
 بیرمك واجب بوله آندن کیم بولسه زکوة واجب بولم ایمدی بر کیمسه نك
 حاجه اصلیه سنن آرتق قرق تنکه لک مالی اولسه یا که قرق تنکه آفچه سی
 بولسه اول منکه بر تنکه زکوة بیرمك لازم بوله سکسان تنکه سی بولسه ایکی
 تنکه یوز تنکه سی بولسه ایکی صوم ایملی تین اکر بیک تنکه سی اولسه
 یکرمی بش تنکه اوشبو حسابچه زکوة بیرمك لازم بوله ایکنچی زکوة نی بیرکان
 وقتده یا که بیروور که آیروب قویغان وقتده زکوتدن بولوون نیت ایتمك
 اوجونچی مصرفینه بیرمك

امتحان = زکوتده بولغان اوج فرض نرسه لر؟

❁ اوتوزنجی درس ❁

زکوة نك مصرف لری یدی اول فقیر ایکنچی مسکین اوجونچی عامل صدقه
 یعنی صدقه جیارغه پادشاه طرفندن تعیین قیلغان آدم دورتنچی مکاتب یعنی
 خواجه سنن یازو آلمش قول بشنچی بورچلی کیمسنه یدی اوجونچی ابن السبیل
 یعنی مالی اوزی برله برکه یاننده بولمای محتاج بولوب قالغان کیمسنه

روزه ده بولغان اوج فرض بونلر در اول نیت ایکنچی آشاو اچونی قویمق
 اوچونچی جماعنی قویمق طازک آتقاندین قویاش باتقانغه قدر
 امتحان زکوة نك مصرف لری نیچه؟ روزه ده بولغان اوج فرض نرسه لر؟

❁ اونوز برنجی درس ❁

حاجه وقت طعام یمکده بولغان دورت فرض بونلر در اول ییدکی طعام حلال
 اولمق زیرا لقمه نك حلال بولوی فرض لرنك الوغسی در دیمش لر ایکنچی
 ییدکی طعامنی الله تعالی دن دیب بلمك اوچونچی الله تعالی نك بیرکان نعمتینه
 راضی بولمق دورتچی ییدکی طعام نك قونی بار وقتده کناه قیلودن طیولمق
 حج ده بولغان اوج فرض بونلر در اول احرام ایکی وقوف عرفه
 اوچونچی طواف زیارة

امتحان = طعام یمکده بولغان دورت فرض نرسه لر؟ حج ده بولغان
 اوج فرض نرسه لر؟

۱۹۱۵ ع ۶ یلمه
 (تمام)
 الحاج فیهالرحمه الله

قزائده مرحوم شمس الدين حسين
ورثه لرینک دکاننده صائولمقده دور

علم حال رساله سی ایکنچی صنف شاکردار ایچرن اونوز بر سوال وجوابی مشتمل منجیه نامنده اولان بر رساله در	۱
علم حال رساله سی اولکی صنف صبی بالالار اچرن ، یکرمی بر سوال وجوابی مشتمل ، هنر نامند اولان بر رساله در .	۲
خلاصه علم حال	۳
علم حال رساله سی	۴
تجريد قره باش	ل
ارجوزه	۶
قافیه	۷
امالی ترجمه سی	۸
شروط الصاوة ترجمه سی	۹
مرحبا رمضان دعاسی	۱۵
در الکلام	۱۱
منصرر الحلاج	۱۲
حضر اباد شاه	۱۳
مجمع الابواب	۱۴
فال نامه	۱۵
اسلامیه فارسی	۱۶
خطبه جمعه	۱۷
عبرت نامه مسکرلر حقنده	۱۸
طیب کتابی	۱۹

